

Den sidste Sag paa Dagsordenen var

Første Behandling af Forslag til Lov, hvorved Esbjerg Kommune oprettes til Købstad.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 2779 ff.)

Sagen sattes under Forhandling.

Brødsgaard: Et lignende Forslag som det, vi her have til Behandling, kende ærede Medlemmer fra sidste Samling. Der er dog den ret betydelige Forskel, at det nu foreligger som Regeringsforslag. hvad jeg antager vil have betydelig Værdi for Sagens Gennemførelse. Jeg skal derfor tillade mig at udtale en Tak til den højt-ærede Minister for Forslagets Fremlægelse. Alle ville vist være enige om, at Forholdene i Esbjerg, som de ere for Tiden, ere meget uheldige og meget stærkt trængende til en Omordning. Indbyggerantallet er nu henimod 13,000, dobbelt saa stort som nogen anden Bys i 11te Landstingskreds og større end nogen af de Købstæder, som ligge i det sydlige Jylland. Men hvad der har særlig Betydning, og hvad jeg lægger særlig Vægt paa, er Byens Beliggenhed ved den store Statshavn, der har Betydning ikke alene for den paa-gældende Egn, men for hele Landet. Af de mange vanskelige Forhold, der gøre sig gældende i Esbjerg, skal jeg særlig nævne Kreditforholdene. Det er vist almindelig bekendt, hvor vanskeligt det er for Esbjerg Beboere at kunne optage Laan i deres Ejendomme: Til Kreditforeningerne kunne de ikke komme, idet Købstadkreditforeningen nægter dem Laan, fordi Esbjerg ikke har Købstadret, og Kreditforeningen for Landejendomme kan ikke tage dem, fordi de ingen Landejendomme have. Kreditforholdene ere derfor saa vanskelige som vel tænkeligt. Beboerne ere henviste til at laane af private, af Sparekasser, Banker og den Slags Institutioner, men det kende vi alle, at det bliver meget dyre Laan. Et andet Hensyn, jeg ikke kan undlade at berøre, er Hensynet til Ribe Amtskommune, der er meget uheldig stillet ved at have en Landkommune som Esbjerg. Som bekendt har Ribe Amtskommune en temmelig stor Udstrækning. Størstedelen af Amtet ligger paa Vestkysten; det har ikke stor Bæreevne, kan ikke yde meget i Skat, da det kun har meget lidet Hartkorn, — hvis jeg ikke husker fejl, noget over 13,000 Tdr. Hartkorn. Til Sammenligning

kan anføres, at Vejle Amt, som ikke er af saa stor Udstrækning, har 22,000 Tdr. Hartkorn. Det vil altsaa ses, at Ribe Amt, som i Forvejen er meget stærkt bebyrdet paa mange Omraader, bliver det endnu stærkere ved at have Kommuner af den Art som Esbjerg.

Ærede Medlemmer ville af mine Udtalelser se, at der er stor Trang til et Forslag som dette. Da det nu er et længe næret Ønske, ikke alene fra Esbjerg selv, men ogsaa fra det Amt, hvorunder Byen hører, at faa et Forslag som dette ophøjet til Lov, vil jeg haabe, at dette høje Ting vil se med Velvilje paa Sagen, saavel fra den ene som fra den anden Side; jeg tror, der er vægtige Grunde til at gøre det. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa Forslagets Bestemmelser, da jeg tør antage, at det er vel overvejet af Regeringen i Forvejen; hvorvidt der kunde være en eller anden Ting at rette, tør jeg ikke have nogen Mening om paa Forhaand. Jeg skal blot med Hensyn til Bestemmelsen i § 13 udtale, at jeg er enig med den højt-ærede Minister i, at de Spørgsmaal om tidligere Mellemværende mellem Esbjerg som Sognekommune og Ribe Amtskommune bør, hvis ikke mindelig Overenskomst naas, afgøres af Indenrigsministeren. Jeg skal ogsaa bemærke, at jeg finder det fuldstændig berettiget og rigtigt, at Retsbetjentembedet i Esbjerg, som ogsaa omtalt i Bemærkningerne til Lovforslaget, bliver et Embede af 1ste Klasse i Stedet for som for Tiden at være et 3dje Klassen. Embedsforretningerne ere nemlig, som det vil ses af Motiverne, tiltagne saa betydeligt — og ville sandsynligvis tiltage i endnu højere Grad for Fremtiden — at jeg fuldt ud kan være enig med den højtærede Minister paa dette Punkt.

Med disse Ord vilde jeg gerne paa det allervarmeste anbefale Forslaget til det høje Tings Velvilje og udtale det Ønske, at det maa lykkes nu, da Forslaget for 3dje Gang er kommet frem, endelig at faa et Resultat ud af det og et Forslag vedtaget, hvorved Esbjerg Kommune oprettes til Købstad.

Johnsen: I forrige Samling blev der, som det vil erindres, gjort gentagne Forsøg paa at skaffe Esbjerg en bedre kommunal Ordning, men uagtet det fra alle Sider erkendtes, at der var Trang dertil og navnlig til Lovhjemmel for, at Kommunen kunde faa sine Skatteforhold ordnede særlig i den Retning, at Kommunen kunde faa Hjemmel til at ligne den Del af Kom-